

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	22.07.2026, Narva
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Ragnar Plistkin
Ametiasutuse nimi:	Viru Ringkonnaprokuratuuri Narva osakond
Kriminaalasja number:	26233000663
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2
Kahtlustatava nimi (isikukood):	X.X., ik xxxxxxxxxxxx
Kahtlustatava nimi (isikukood):	X.X., ik xxxxxxxxxxxx

Kriminaalmenetluse raames kogutud tõenditega on leidnud kinnitust, et X.X. 08.05.2026 kella 21.30 paiku Sillamäel asuvas korteris haaras käega oma alaealisel pojal X.X. (sünd. 2012) kaela piirkonnast. Eelnevalt kirjeldatud viisil tekitas X.X. kannatanule X.X. kehavigastuse – verevalum kaela piirkonnas. Samuti tundis X.X. õhupuudust. Samuti on leidnud kinnitust, et X.X. 08.05.2026 kella 21.30 paiku Sillamäel asuvas korteris lõi oma alaealist kasupoega X.X. (sünd. 2012) mitmel korral rihmaga alaselja piirkonda, samuti tiris vasakust kõrvast ning lõi käega pea piirkonda. Eelnevalt kirjeldatud viisil tekitas X.X. kannatanule X.X. füüsilist valu ja kehavigastuse – marrastus vasaku kõrva piirkonnas.

Arvestades KrMS § 202 sätteid, saab kriminaalmenetluse lõpetada, kui tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine pole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas lähtuvalt avalikust menetlushuvist või eripreventiivsetest vajadustest. Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur. Kuivõrd kuriteoga ei tekitatud kannatanutele raskeid kehavigastusi ega ülemääraseid füüsilisi kannatusi, siis ei saa rääkida sellest, et kahtlustatavate süü oleks suur. Mõlemad kahtlustatavad on avaldanud ülekuulamisele, et neil on juhtunu pärast siiralt kahju ning nad mõistavad oma teo tõsidust.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Kui inimene eksib kehtiva õiguskorra vastu nii rängalt, et tema suhtes tuleb alustada kriminaalmenetlust, järgneb üldjuhul kuriteosündmuse koosseisulise ja tõendatud teol toimepanemisele riigipoolne reageering ehk kriminaalkaristus. Samas on seadusandja jätnud võimaluse kohaldada õigusrikkuja osas teatud juhtudel ka oportuuniteediprintsiibi põhimõtet ja tema suhtes kriminaalmenetlus lõpetada. Seda eeldusel, et isiku huvid ja avalik huvi on omavahel tasakaalus ning kriminaalrepressiooni kohaldamine pole ilmselgelt vajalik. Antud printsiip on viidud seadusesse sisse paljuski eesmärgiga hoida kokku alati piiratud menetluslikku ressursi, mille tingimustes ei suuda riik

võrdset tähelepanu pöörata kõigile toimepandavatele õiguserikkumistele. Seetõttu tuleks menetlusökonoomika põhimõttest tulenevalt menetluslikke ressursse kasutada võimalikult ratsionaalselt ja tagada seeläbi õigus-hüvede võimalikult ulatuslik kaitse.

Avalikust menetlushuvist on võimalik rääkida, kui eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on menetluse jätkamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas, kui isikut on kahe aasta jooksul enne uue kuriteo toimepanemist sarnase süüteo eest karistatud või on tema suhtes menetlus otstarbekuse kaalutlusel lõpetatud või isik on oma muu käitumisega tõestanud, et tema edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks, mida muul moel ei ole võimalik korraldada, on vajalik rakendada mõjutusvahendeid või karistusi. Avalik menetlushuvi on olemas ka siis, kui üldpreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on isiku karistamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas siis, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu kannatanul puuduvad peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid.

Võrreldes käesoleva kriminaalasja tehiosid avalikku menetlushuvi tingivate asjaoludega, ei esine prokuröri hinnangul kriminaalasja materjalidest nähtuvalt mõlema kahtlustatava osas KrMS § 202 kohaldamist välistavat eri-või üldpreventiivset vajadust, mistõttu nimetatud kaalutlustel pole kriminaalmenetlusega jätkamine / karistuse kohaldamine ilmtingimata tarvilik.

Antud kuriteo eest näeb KarS § 121 lg 2 p 2 ette karistusena kas rahalise karistuse või (maksimaalselt) kuni viieaastase vangistuse. Kohtueelse uurimise käigus ei ole tuvastatud karistust raskendavaid asjaolusid KarS § 58 mõttes. Mõlemat kahtlustatavat ei ole varem kriminaalkorras karistatud. Kuigi X.X. ja X.X. suhtes on varasemalt kriminaalmenetlus lõpetatud oportuuniteediga – Viru Ringkonnaprokuratuuri 20.02.2024 määrusega X.X. suhtes ning Viru Ringkonnaprokuratuuri 30.01.2025 määrusega X.X. suhtes – ning mõlemad kriminaalasjad olid seotud laste kehalise väärkohtlemisega, siis vaatamata eeltoodule on võimalik saavutada kahtlustatavate õiguskuulekale käitumisele suunamist muude vahenditega kui avaliku karistamisega. Näib, et kahtlustatavate tegevus on kantud eelkõige valedest kasvatusvõtetest. Vestlusest prokuröri nähtub, et kahtlustatavad on mõistnud kriminaalmenetluse käigus, et kahtlustuse aluseks olev käitumine on lubamatu, tingitud puudulikust enesekontrollist ning puudulikust kasvatus- ja suhtlemisoskustest. Siinkohal on tõhusam tema mõjutamiseks toe pakkumine kui avalik karistamine ning seda vaatamata varasemale kriminaalmenetluse lõpetamisele.

Koostöös lastekaitsepspecialistiga ning arvestades perekonna dünaamikat ning perekonnas esinevaid probleeme, on prokuratuur leidnud, et mõjusaks mõjutusvahendiks on pereteraapia. Käesoleval juhul ei ole avalik karistamine eesmärk omaette, vaid arvesse tuleb võtta seda, millised on karistamise korral tagajärjed perekonnale, eeskätt sotsiaal-majanduslik mõju ning kas avalik karistamine on lapse parimates huvides. Antud juhul aitab teraapia võimaluse mõista süvitsi teiste pereliikmete vajadusi ning tundeid ning sellest johtuvalt leida kahtlustatavatel sisemist jõudu ja motivatsiooni vägivallavaba elukorralduse hoidmiseks.

Prokurör pöörab siinkohal tähelepanu sellele, et kriminaalmenetluse lõpetamine otstarbekuse kaalutlusel ei tähenda seda, et kahtlustatav on käitunud õiguspäraselt. Prokuröri hinnangul ei saa sellist menetluse lõpetamist käsitleda ka kui avalikkusele signaali saatmisena, et selliseid tegusid võib toime panna. Vastupidi, lõpetades menetluse KrMS § 202 alusel, asub riik seisukohale, et kahtlustatava käitumises on olemas kõik kuriteo tunnused, lihtsalt selle

hukkamõistu väljendamiseks, ülekohtu heastamiseks ja kahtlustatava edaspidise õiguskuuleka käitumise tagamiseks ei ole kriminaalkaristus kõige tõhusam vahend.

Juhindudes KrMS § 202 lg-st 7 ja 206, abiprokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 26233000663 menetlus kahtlustatavate X.X. ja X.X. suhtes, kuna kahtlustatavate süü ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.
2. **Kahtlustatavale määratud kohustuse liik ja tähtaeg:**
 - 2.1. KrMS § 202 lg 2 p 5 alusel kohustuvad X.X. ja X.X. osalema pereteraapias. Esimene kontakt nõustajaga tuleb saavutada hiljemalt 01.11.2026; kohustuse täitmise tähtajaks määrata 01.07.2027. Pereteraapias osalemiseks tuleb alustuseks võtta ühendust Sillamäe Linnavalitsuse lastekaitse spetsialist Mare Väljaga (tel: 392 5724 või 5666 1181, e-post: mare.valja@sillamae.ee), kellega koostöös tuleb valida konkreetne pereteraapia läbiviija.
 - 2.2. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kriminaalmenetlus antud kriminaalasjas uuendatakse, kui X.X. paneb toime uue tahtlikku kuriteo kuni 22.01.2027 (k.a).
 - 2.3. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kriminaalmenetlus antud kriminaalasjas uuendatakse, kui X.X. paneb toime uue tahtlikku kuriteo kuni 22.01.2027 (k.a).
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: Tõkendit ei ole kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: Puuduvad.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: Andmeid ei kustutata.
6. Kriminaalmenetluse kulud: Puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 edastada kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamatult alaealise kannatanu X.X. eestkostjale Sillamäe Linnavalitsus e-postiga, Tervisekassale e-postiga ning lepingulisele kaitsjale Deniss Matvejevile e-toimiku kaudu. Kahtlustatavatele antakse kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia prokuratuuris allkirja vastu kätte.
8. Alaealise kannatanu seaduslikul esindajal on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib alaealise kannatanu seaduslik esindaja põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile (Wismari 7, Tallinn 15188 või e-post info@prokuratuur.ee).

Ragnar Plistkin

Mina, X.X., kinnitan, et määrus on mulle tõlgitud ja arusaadav. Olen nõus kriminaalmenetluse lõpetamisega KrMS § 202 alusel. Samuti olen nõus täitma käesoleva määruse punktis 2 nimetatud kohustusi tähtaegselt. Olen teadlik sellest, et kui ma ei täida

määratud tähtaja jooksul mulle pandud kohustusi, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia sain kätte.

X.X.

Mina, X.X., kinnitan, et määrus on mulle tõlgitud ja arusaadav. Olen nõus kriminaalmenetluse lõpetamisega KrMS § 202 alusel. Samuti olen nõus täitma käesoleva määruse punktis 2 nimetatud kohustusi tähtaegselt. Olen teadlik sellest, et kui ma ei täida määratud tähtaja jooksul mulle pandud kohustusi, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia sain kätte.

X.X.

Kriminaalmenetluse lõpetamise läbirääkimistest võttis osa lepinguline kaitsja Deniss Matvejev:

Kriminaalmenetluse lõpetamise läbirääkimistest võttis osa prokuratuuri koosseisuline tõlk Irina Ogurova, keda hoiatati oma kohustuste täitmisest keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest KarS § 318 ja § 321 järgi.

(allkirjastatud digitaalselt)

Irina Ogurova